

RIVM
Postbus 1
3720 BA Bilthoven

datum	ons kenmerk	contactpersoon
1 april 2020	105875/EV	5.1.2e
betreft	uw kenmerk	e-mail
duiding covid-19 in afvalwater	-	5.1.2e @uww.nl

Geachte mevrouw 5.1.2e

Op 24 maart jl. heeft KWR Water een persbericht uitgebracht over het aantonen van SARS-CoV-2 (COVID-19) in het influent¹. Ook het RIVM heeft een bericht uitgedaan over het KWR onderzoek². Wij zien en horen vanuit verschillende wetenschappers (o.a. TU Delft, Certe) en literatuur dat het uiterst onwaarschijnlijk is dat er actief virus via de riolering en daarmee het afvalwater verspreid kan worden. Ook het onderzoek van KWR en eerdere duiding van het RIVM gaan in op het aantonen van de aanwezigheid van DNA, niet het actieve virus. Waterschappen worden echter wel regelmatig geconfronteerd met vragen over het werken nabij afvalwater en het gebruik van gezuiverd afvalwater. Met deze brief verzoeken de waterschappen het RIVM dan ook om met een duiding te komen van het onderzoek van KWR en de risicobeoordeling door het RIVM van werken met afvalwater en het gebruik van gezuiverd afvalwater in het licht van de aanwezigheid van COVID-19. Een nadere duiding op de punten als verspreiding via de riolering, werken met afvalwater, gebruik effluent, beregenen gewassen, etc. zou de waterschappen erg kunnen helpen.

De STOWA heeft in samenwerking met het RIVM aangegeven dat de reeds geldende voorschriften om te werken op een zuivering en nabij afvalwater niet gewijzigd hoeven te worden als gevolg van het aangetroffen Covid-19 in afvalwater.

Het zou ons enorm helpen als het RIVM op korte termijn richting de waterschappen kan bevestigen dat we kunnen blijven werken met afvalwater op de manier die we gewend zijn. Verder hopen wij dat u tevens onderbouwd kunt aangeven dat het gebruik van oppervlaktewater zoals dat nu gebruikt wordt geen beperkingen hoeft te kennen ten gevolgen van Covid-19 in afvalwater.

Daarnaast heeft er afgelopen week op diverse niveaus afstemming plaatsgevonden over de ontwikkeling van een monitoringssysteem met behulp van afvalwater om in het verdere verloop van de crisis vroegtijdig te kunnen signaleren waar en hoe de verspreiding van het COVID-19 virus zich ontwikkelt. Inmiddels heeft u daar afstemming over gehad met de onderzoekers van KWR. Hierbij willen wij op voorhand onze steun uitspreken voor dergelijk onderzoek onder regie van het RIVM. Waar de waterschappen kunnen helpen, doen wij dat graag. Wij pleiten ervoor om bij dit onderzoek ook STOWA en een universiteit (zoals TU Delft) te betrekken als partner om de beschikbare kennis maximaal in te zetten.

Graag vernemen op korte termijn van u.

¹ <https://www.kwrwater.nl/actueel/wat-het-riool-vertelt-over-het-coronavirus/>

² <https://www.rivm.nl/nieuws/nieuwe-coronavirus-aangetroffen-in-rioolwater>

Wij danken u voor uw tomeloze inzet en toewijding die wij de afgelopen tijd hebben gezien bij het RIVM.

Hoogachtend,

5.1.2e

5.1.2e